

Ingelijfd

Colofon

ISBN: 978 94 6365 035 9

1e druk 2018

© 2018, Piet Allersma

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

Telefoon: 058 - 289 48 57

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Ingelijfd

Piet Allersma

I

‘U moet wel doorademen, meneer Stul.’

Doorademen? Meneer Stul? Voor mij staat een vrouw van een jaar of veertig in een OK-pak. Alles draait.

‘Hebt u ook pijn?’

‘Ja.’

‘Dan zal ik u even iets geven.’

Wat is er gebeurd? Er lopen hier meer mensen rond in OK-pakken. Ben ik op een OK? Mijn hoofd doet verschrikkelijk veel pijn. Ik voel er even aan. Wat raar, het voelt alsof er verband omheen zit.

‘Daar komt hij, hoor’, zegt de vrouw in het OK-pak en ik voel dat zij iets met mijn linkerhand doet. De pijn verdwijnt onmiddellijk. Ik vraag mij...

Ik open mijn ogen weer. Heb ik geslapen? Ik was wel even weg. Om mij heen staan naast de vrouw van een jaar of veertig nog een kleine tien personen mij indringend aan te kijken.

‘Wat is er gebeurd?’

Alle aanwezigen kijken één man aan. Het is even stil.

‘Het is een ingewikkeld verhaal en ik zal het u over ongeveer een uur, als u weer op zaal bent, uit komen leggen.’

Wat is hier in godsnaam gebeurd? Hoe kom ik hier? Ik ben een stuk kwijt, maar kan me ook niets bijzonders herinneren.

‘Voelt u dit?’

De man die mij iets zal komen uitleggen, knijpt mij in mijn linkervoet.

‘Ja.’

‘En dit?’

Hij knijpt in mijn rechtersvoet.

‘Ja. Heb ik een ongeluk gehad?’

‘Ja, u hebt een fietsongeval gehad. Het is een ingewikkeld verhaal en ik snap dat u zich zorgen maakt, maar nogmaals: ik zal het u zo dadelijk uit komen leggen. Door de narcose en alles wat u hebt meegemaakt, vergeet u direct weer wat ik u vertel, maar dat is over een uur wel over. Maakt u zich vooral niet ongerust. Kunt u uw linkervoet bewegen?’

Ik beweeg mijn linkervoet. De man glimlacht breeduit. De overige aanwezigen kijken opgewekt en enkelen kloppen hem op de schouder.

‘Kunt u uw rechtersvoet bewegen?’

Ik beweeg mijn rechtersvoet ook en realiseer mij dat de man een neurologisch onderzoek uitvoert.

‘Kunt u mijn vinger volgen?’

De man beweegt zijn vinger voor mijn ogen van links naar rechts en terug. Hij onderzoekt nu of mijn hersenen mijn ogen wel goed aansturen. Shit. Dit is foute boel.

‘Mooi’, zegt de man.

‘Bent u chirurg?’, vraag ik de man. Ik merk dat ik een beetje met dubbele tong spreek. Zou ik dronken zijn geweest? Daarom weet ik natuurlijk niets meer van gisteren. Maar dan moet ik zo dronken als een aap zijn geweest. Maar dat kan natuurlijk niet. Ik drink nooit.

‘Ja, neurochirurg.’

Ik kijk om me heen en zie alleen gesloten gordijnen en de mensen om me heen in OK-pakken. Sommigen feliciteren de neurochirurg en elkaar en kijken elkaar lachend aan. Ze beginnen door elkaar heen te praten. Ik vang flarden op: Een topprestatie. Mijn scepsis was onterecht. Ik ben nu wel aan koffie toe. Ik wil wel wat sterkers. Verdomme, man, als je toch zo je carrière kunt afsluiten... Waar is het einde?

De neurochirurg zegt tegen de vrouw van een jaar of veertig: ‘Als hij van de anesthesie weg mag, bel mij dan even. Dan ga ik mee. Hoe is de hersendruk op dit moment?’ Dit is echt foute boel. Een bloeding? Maar ik ben nu in ieder geval weer bij bewustzijn en heb geen pijn meer. Dat dat spul zo snel werkt.

‘Alles los? Denk om dat infuus. Dan gaan we.’ Langzaam wordt mijn bed in beweging gebracht. Dit is de verkoever. Het systeemplafond glijdt over mij heen. Ik ben nu al jaren verpleegkundige, maar heb nog nooit ervaren wat het is om in een ziekenhuisbed gereden te worden. We rijden de OK-sluis in.

‘Hoi.’

Er lopen uit de andere deur twee verpleegkundigen binnen die de mensen in OK-pakken groeten.

‘Nou, het is gelukt.’

‘Ja, dat zien we.’

De twee verpleegkundigen Lydia en Laura stellen zich aan mij voor, kijken mij vol bewondering aan en leggen geruststellend een hand op mijn schouder. Ze stralen alsof ze verliefd op me zijn. Wat is dit toch voor absurds? De vrouw in het OK-pak begint haar overdracht.

‘De bloeddruk is nog wat hoog en de hersendruk wisselt nog wat, maar niets verontrustends. Het staat allemaal wel in het systeem. Meneer heeft zojuist nog wat morfine tegen de pijn gehad en hier lekt de wond nog een beetje door.’

Ze wijst naar rechts boven mijn hoofd en gaat verder met de overdracht.

‘De maagsonde mag morgen uit en meneer heeft een katheter. Meneer is nog een beetje suf, maar wat verwacht

je na vijftien uur? Sjaak loopt even met jullie mee en zal me-
neer straks alles uitleggen.'

De neurochirurg knikt en kijkt de verpleegkundigen aan.

'Hebben jullie nog vragen?', vraagt de vrouw in OK-pak.

'Eh ... nee, geloof het niet. Oh ja, komt de anesthesioloog
straks nog langs?'

'Ja, maar je moet nog wel even bellen.'

Laura kijkt mij aan en zegt: 'Gek hè? Je zult er niet veel van
begrijpen. We gaan nu naar de afdeling. Dokter Henger gaat
met ons mee en legt je alles wel uit.'

Zij wendt haar hoofd af en het systeemplafond begint weer
langzaam over mij heen te glijden. Door de deur, een kleine
gang, een hal, weer een gang en linksaf door een openstaan-
de deur. Het bed stopt en ik word behoedzaam in achter-
waartse richting tegen de muur gereden. Het is een wat
donkere kamer. De verpleegkundigen lopen zwijgend weg
en ik blijf alleen achter met de neurochirurg die dus Sjaak
moet zijn. Het is een eenpersoonskamer en de neurochirurg
doet de deur dicht. Dat is een slecht teken. Hij pakt een stoel
en gaat naast mij zitten.

'Wat is er gebeurd? Wat is hier toch aan de hand?', vraag ik
aan de chirurg.

'Ik ben Sjaak Henger, uw neurochirurg, en zal u alles uitleg-
gen, meneer Stul.'

'Maar ik ben Hendrik Fokkens.'

'Ja, dat klopt. Nee, dat klopt niet. Ja...'

De man zucht en zoekt stamelend naar woorden. Hij zwijgt,
kijkt even omhoog en dan weer naar mij.

'Ik zal u alles uitleggen, maar ik waarschuw u: het is een lang
en ingewikkeld verhaal. Laten we afspreken dat ik u eerst in
het kort de hoofdlijnen vertel.'

Ik zwijg en kijk hem aan.

‘Om te beginnen, meneer Fokkens, weten wij dat u meneer Hendrik Fokkens bent. Geboren op 4 april 1988 in het Julianaziekenhuis in Assen.’

Gelukkig. Dat klopt in ieder geval, maar ik weet nog steeds niet wat er aan de hand is.

‘U hebt een vriendin Esterella, geen kinderen en uw vriendin houdt van motorrijden. Dat klopt toch?’

‘Ja, dat klopt inderdaad.’

Ik ben stomverbaasd, maar dit geeft mij wel vertrouwen.

‘En u bent verpleegkundige van beroep. Tot zover het eenvoudige deel en uw achtergrond. Maar nu moet ik iets heel ingewikkelds met u bespreken.’

De chirurg aarzelt en kijkt me indringend aan. Nu komt de ontknoping. De chirurg ademt diep in.

‘Het is voor mij de eerste keer dat ik een dergelijke boodschap breng, dus vergeeft u mij dat dit mij veel moeite kost.’

De chirurg verschuift even op zijn stoel en zucht.

‘U hebt aangegeven dat u uw organen ter beschikking stelt voor donatie wanneer u klinisch dood bent. U hebt daarbij geen uitzondering gemaakt.’

‘Nee, dat klopt.’

De chirurg krijgt zenuwtrekjes aan zijn rechteroog.

‘Ik zal kort zijn: wij hebben uw hersenen getransplanteerd.’

Hè? Wat zegt hij nu?

‘U zei dat u mijn hersenen hebt getransplanteerd?’

‘Ja. Althans, wij hebben uw grote hersenen getransplanteerd.’

Hij liegt. Dat kan niet. Hij verbergt wat. Maar wat en waarom? En waar is Esterella? Hier klopt iets niet. Droom ik? Ik kijk de leugenaar aan en hij kijkt naar mij. We zwijgen. Lydia loopt binnen, sluit een nieuwe infuuszak aan, glimlacht naar mij en vraagt of ik ook pijn heb. Ik kijk haar zwijgend aan.

‘Ben je ook misselijk? Of is er nog iets anders?’

‘Nee hoor.’

Ik weet verder even niets te zeggen. Ze kijkt naar de neurochirurg die zegt: ‘Ik bel wel even als er iets is. Bedankt.’

Lydia loopt met een lege infuuszak weg. Ik maak hem duidelijk dat ik zijn verhaal niet geloof. ‘Dat kan niet, hersenen transplanteren. Dat is nog nooit gedaan. En dat zou trouwens ook nooit door de ethische commissie komen. U hebt iets te verbergen. En ik wil weten wat. U bent verplicht mij dat te vertellen.’

De chirurg kijkt mij aan en zegt met een verborgen geestdrift: ‘Dat kón niet. En het zou inderdaad nooit door een ethische commissie komen. Ik zei u al dat het een ingewikkeld verhaal is.’

‘En waar is Esterella?’, val ik hem in de rede.

‘Die weet dit niet.’

De chirurg vermant zich.

‘Ik ga nu mijn verhaal afmaken. Ik snap dat het moeilijk voor u is. Wij hebben uw grote hersenen getransplanteerd in het lichaam van André Stul. U hebt een fietsongeval gehad, een tijd in coma gelegen en uw lever- en nierfuncties werden steeds slechter. De rest van het lichaam functioneerde nog goed tot redelijk goed. We hebben met uw vriendin donatie besproken. Zij was erg resoluut. Ze zei dat u altijd voorstander van transplantatie was, u had een codicil en uw huisarts was op de hoogte.’

Dat klopt inderdaad allemaal.

‘Van uw vriendin mochten wij alles gebruiken voor donatie, maar ze wilde verder niet weten wat. Ze vond het een eng idee als bijvoorbeeld het hart werd getransplanteerd en dat zij diegene tegen kon komen met uw hart. Ze wilde u ook niet meer zien na de transplantatie. Niemand heeft u na die

tijd meer gezien. Dat gaf ons de mogelijkheid de grote hersenen te transplanteren.’

‘Maar waarom hebt u dan alleen de grote hersenen getransplanteerd?’

‘Dat hebben we niet gedaan. Wij hebben ook het hart, de longen, het hoornvlies en delen van de huid getransplanteerd. Die waren nog in goede conditie. De hersenen hebben wij in het geheim getransplanteerd. Wij konden dat zonder verdenking op ons te laden doen doordat we de andere organen volgens het normale protocol hebben getransplanteerd.’

‘Zitten die andere organen ook in mij?’

De chirurg begint ingehouden te lachen.

‘Nee, dat was niet nodig en bovendien zou het risico op afstoting te groot zijn. Die andere organen zijn naar verschillende patiënten gegaan, maar daar gaan wij uw nabestaanden en u niets over vertellen.’

Dit is werkelijk absurd. Zou dit wel werkelijk zo zijn? Ik geloof het niet.

‘Dus Esterella denkt dat ik nu gecremeerd ben?’

‘Nee, gisteren hebben we de grote hersenen en de andere organen uitgenomen en de rest van uw lichaam zal een dezer dagen gecremeerd worden. Esterella weet dat uw lichaam wordt gecremeerd met uitzondering van enkele getransplanteerde organen. Het wordt verder een normale crematie. Maar ze weet niet welke organen zijn weggenomen, omdat ze dat niet wilde weten.’

‘Dus dan zou ik over enkele dagen naar mijn eigen crematie kunnen gaan.’

De chirurg knikt. Er zijn volgens mij nu twee mogelijkheden: ik ben gek of ik word gek. Of... ik slaap. Of zou dit een fase na de dood zijn? Ik ben gek.

‘Dokter, ik ben gek.’

‘Nee, dat bent u niet, maar ik kan mij voorstellen dat dit u flink in de war brengt. U krijgt iets van mij om tot rust te komen. Ik ga u nu eerst verlaten, vraag de verpleegkundige om u iets te geven en u kunt alles laten bezinken. Ik zie u gauw weer. Dag meneer Stu...’

Hij breekt het woord af en loopt weg. Hij wilde mij weer ‘Stul’ noemen. Hij weet het zelf ook allemaal niet meer volgens mij. Ik staar naar het plafond en ik voel mij kwetsbaar en in de war.

Lydia en Laura komen even later binnen. Ze lijken wat zenuwachtig.

‘We geven je even iets voor de rust. Intraveneus. Dan werkt het wat sneller zoals je weet.’

Terwijl Laura de controles doet en vraagt of ik nog iets tegen de pijn wil, pakt Lydia mijn linkerhand en spuit er een injectievloeistof in. Ik antwoord Laura, die mij amper durft aan te kijken, dat ik geen pijn heb. Het interesseert mij niet wat zij inspuit. Al spuiten ze mij dood. Maar dat lef zullen ze beiden wel niet hebben. Van je collega’s moet je het maar hebben. Shit. Wat is dit toch? Ik word ineens doodmoe. Het begint buiten al donker te worden. Het lijkt wel of de tijd hier sneller gaat. Of zal dat nog van de narcose komen? Ik ga even slapen.

Het is donker. Ik zie nergens een klok en heb geen horloge. Hoe laat zou het zijn? Ik druk op de bel. Even later gaat de deur open en een nieuwe verpleegkundige stelt zich voor.

‘Joke. Wat kan ik voor u doen?’

‘Ik wil graag weten hoe laat het is en of het echt waar is van die hersentransplantatie.’

‘Het is drie uur in de nacht.’

Ze aarzelt even en kijkt ernstig.

‘Eh... ja, het is echt waar.’

‘Dus je hebt nachtdienst.’

‘Ja, mijn derde en laatste.’

Joke maakt een heel rustige indruk. Ik kan het nog steeds niet geloven allemaal. Ik vraag haar: ‘Dit kan toch helemaal niet?’

Joke zucht.

‘Ik kan u niets anders vertellen dan dat het waar is. Ik snap dat u het niet kunt begrijpen. Het is ook bijna niet te begrijpen. Maar toch is het waar.’

‘Jij zit zeker ook in het complot? Ik kan wel gek worden. Ik heb eens een boek gelezen van Kafka waarin iemand wakker wordt als insect. Dat is in ieder geval nog beter dan dit. Kunnen jullie mij niet weer opereren en dan insectenhersenen geven? Of gewoon een groot stuk van deze hersenen weghalen?’

Joke lacht.

‘Dat denk ik niet.’

‘Maar hoe moet ik nu verder?’

‘Ja, dat wordt denk ik erg moeilijk. Daar is natuurlijk ook geen enkele ervaring mee. Voor de korte termijn kan ik alleen zeggen dat morgen de psycholoog en de neuroloog komen en overmorgen uw vrouw en kinderen en dat de katheter en maagsonde morgen ook uit mogen.’

Vrouw en kinderen? Heb ik die dan? Het wordt steeds absurder. Zou ik een meervoudigpersoonlijkheidsstoornis hebben? Zouden ze hier wel eerlijk zijn?

‘Heb ik dan een vrouw en kinderen?’

‘Ja, twee kinderen: een jongen en meisje.’

Ik verzin een list.

‘Heb je wel eens iemand met meervoudigpersoonlijkheidsstoornissen verpleegd?’

‘Ik begrijp goed dat u een andere verklaring zoekt, maar wat u is verteld, is toch echt waar.’

Hier trapt zij dus niet in. Ze vertellen wel allemaal hetzelfde. Zou het dan toch echt waar zijn? Nee, dat kan niet. Het kán gewoon niet.

‘Mag ik iets tegen de pijn?’

‘Ja, dat is goed.’

Joke gaat weg en komt even later terug. Ik krijg weer een spuit in mijn infuusnaald.

‘Dit is mijn laatste nachtdienst. Morgen ga ik twee weken met vakantie. U ziet mij denk ik niet meer. U zult straks wel slapen van de pijnbestrijding die ik heb gegeven en over niet al te lange tijd bent u weer thuis.’

Thuis? Waar is mijn thuis eigenlijk? Waar ben ik nu? Ik word slaperig, bedank Joke en wens haar een prettige vakantie.

‘Goedemorgen.’

Laura heeft weer dienst.

‘Hoe laat is het?’

‘Tien uur. Maar hoe gaat het?’

‘Slecht. Ik wil dit helemaal niet.’

‘Ik kan mij voorstellen dat je hier heel veel moeite mee hebt. Als je van tevoren alle consequenties had overzien, had je denk ik ook liever anders gewild. Ik begrijp dat goed, maar we kunnen het niet terugdraaien.’

Zij kijkt mij aarzelend aan en wacht even op mijn reactie, die niet volgt. Ik kijk haar een beetje wezenloos aan.

‘Vandaag komen de psycholoog en de neuroloog. En ik wou zo meteen graag je katheter en maagsonde verwijderen. Vind je dat goed?’

‘Ja, prima. En wat mij betreft haal je het infuus er ook uit.’ Iedereen spreekt mij hier met “u” aan, behalve Lydia en

Laura. Hoe zou dat komen? Ze gedragen zich verder keurig en zijn erg professioneel. Dus het kan geen onbeleefdheid zijn. Ze zijn volgens mij maar een paar jaar jonger dan ik, maar dat zijn sommige anderen ook die mij wel met “u” aanspreken. Het zal wel met een of ander voorschrift te maken hebben.

‘Het infuus kan er wel uit, maar je naald laat ik nog even zitten. Wanneer zou je dit willen?’

‘Wat mij betreft nu direct.’

‘Goed. Dan haal ik nu even wat spulletjes en zal ik je even wassen. Heb je ook pijn op dit moment?’

‘Nee, maar dat wassen lukt mij zelf wel, hoor.’

‘Nou, dat denk ik niet, maar dat zien we zo dadelijk wel even.’

Kreng. Dit is echt zo’n zuster van de drie R’s: Rust, Reinheid en Regelmaat. Zuster Secretia alias Laura zwaait hier de scepter en die weet wel wat het beste voor mij is. Mooi niet dus. Wat raar trouwens dat ik zo denk. Zo ken ik mijzelf helemaal niet. Zou dat met de transplantatie te maken hebben? Of met de verwerking van alles? De narcosegassen moeten nu wel uitgewerkt zijn.

Laura is terug en Lydia is bij haar. Ze hebben van alles bij zich.

‘Zijn jullie getrouwd?’

‘Nee, hoezo?’

‘Jullie waren gister ook al met z’n tweeën. Dat is toch opvallend?’

‘Ja, dat klopt. Je zult ook maar een paar verpleegkundigen tegenkomen hier. Er is een kleine groep verpleegkundigen geselecteerd, omdat de transplantatie in het geheim is gedaan. Het ziekenhuis wil uiteraard niet dat dit bekend wordt. We

hebben hier zelfs een overeenkomst voor getekend. Eigenlijk wel gek, want we hebben immers een eed afgelegd en zijn zelfs juridisch beschermd. Maar we gaan nu eerst de controles even doen en dan de slangen verwijderen.’

Lydia doet de controles, verwijdert het infuus en doet een dopje op de infuusnaald die ze laat zitten. Ondertussen zet Laura allerlei dingen klaar om de katheter te verwijderen.

‘Zo, het infuus is eruit. Nu nog even de maagsonde. Het kan een vervelend gevoel zijn en misschien moet je een beetje kokhalzen, maar het is zo klaar.’

‘Ja, dat weet ik ook wel. Wat denk je wat voor beroep ik heb?’

Lydia reageert niet op mijn vraag, komt dichtbij mij, maakt de pleisters los en verwijdert in een doorlopende beweging de sonde. Ik kuch nog een beetje. Raar gevoel. Nu zij zo dichtbij mij is, zie ik pas wat er op haar uniform staat: St. Bonifatius ziekenhuis Dokkum.

‘Waarom draag jij eigenlijk een uniform van het Sint Bonifatius ziekenhuis in Dokkum?’

‘Omdat ik hier werk natuurlijk.’

Verrek. Dan ben ik in Friesland. Niets is meer zeker in dit leven. Het begint langzaam tot mij door te dringen dat ik het spel misschien maar beter gewoon kan meespelen.

‘Ja. Natuurlijk. Sorry, ik ben soms wat in de war.’

‘Ik begrijp het. Het moet ook wel heel verwarrend voor je zijn. Maar ik zal de katheter nu verwijderen. Ben jij er klaar voor?’

Laura kijkt mij opgewekt aan.

‘Nou, eigenlijk niet, maar dat zal ik nooit zijn. Dus vooruit maar.’

Laura en Lydia slaan de dekens terug en doen mijn ondergoed uit. Het lijkt wel of zij zenuwachtig zijn. Ze kijken elkaar aan en lachen een beetje ingehouden.

‘Het is even een vervelend gevoel’, waarschuwt Laura mij. Nou ja, we zien wel. Wat ze precies doen zie ik niet, maar ik voel dat er iets door mijn urinebuis gaat. Een vreemd gevoel. Langzaam en niet prettig.

‘Zo, dat was het.’

Zij leggen mij weer fatsoenlijk neer en slaan de dekens terug. ‘Nou, dat viel mee. Dat hebben jullie goed gedaan.’

Laura en Lydia ruimen de boel op. Lydia laat hierbij een paar dingen uit haar handen vallen en begint een beetje te giechelen.

‘Jullie lijken wel een beetje zenuwachtig. Terwijl je het toch heel professioneel doet en dit ook al veel vaker gedaan moet hebben lijkt mij.’

Ze ruimen de boel verder op en gooien de spullen in de prullenbak. Dan komen ze allebei aan mijn bed staan en kijken mij even aan.

‘Tja, je kunt het natuurlijk niet weten, maar we hebben allebei vroeger les van je gehad. Je hebt ons zo’n beetje alle verpleegtechnische vaardigheden geleerd en nu moeten we bij jou een katheter verwijderen. Nou ja, jij hebt het ons misschien niet geleerd, maar voor ons voelt het wel zo. Uiterlijk ben je natuurlijk wel gewoon onze oude docent en je gedraagt je ook wel een beetje als hij. Ook al zijn je hersenen getransplanteerd. “Uw hersenen getransplanteerd” bedoel ik. Het is natuurlijk niet de eerste keer dat we deze handelingen doen, maar het is toch ongemakkelijker bij iemand die je kent. Een katheter verwijderen is wel wat intiemer dan een maagsonde of een infuus verwijderen. Dat had jij vroeger toch ook als je een bekende verpleegde? Oh, nu tutoyeer ik alweer. Sorry.’

Ik begrijp hun gêne. Ik haast mij te zeggen dat ik het geen probleem vind dat zij mij tutoyeren. Dat ik het zelfs liever

heb dan steeds met “u” aangesproken te worden. Zij vinden het beiden ook gemakkelijker en we spreken af elkaar in het vervolg te blijven tutoyeren. Maar als ik het hun heb geleerd, ben ik nu dus waarschijnlijk een leraar verpleegkunde.

‘Hoe kan het dan dat ik jullie dat heb geleerd?’

‘Wij hebben allebei de HBO-V aan de Hogeschool Noord-Nederland gedaan en daar was jij docent verpleegkunde. Wij hadden altijd een heel goed contact met elkaar. Lydia en ik zaten in dezelfde klas en jij was ook onze studieloopbaanbegeleider. Maar we gaan je nu eerst even wassen.’

‘Dat moet voor jullie dan ook wel een beetje gênant zijn. Kan ik niet gewoon onder de douche? Dat doe ik liever en dat is ook mijn gewoonte thuis elke ochtend. Ik houd het verband wel droog. Ik ben gewoon mobiel en heb alleen maar pijn aan mijn hoofd, maar dat wordt niet erger als ik ga staan.’

‘Pijn aan je hoofd en dan toch onder de douche willen? Vind je dat wel verstandig?’

Stom. Ik heb zuster Secretia een argument gegeven om mij te wassen

‘Ja, als je me wat paracetamol geeft, zakt die pijn wel voldoende af.’

‘Als je het echt wilt, mag je het wel proberen. Ik zal je straks eerst twee paracetamol geven en kom dan over een half uur terug om te kijken hoe het gaat. Akkoord?’

‘Ja, oké.’

‘Hoe gaat het nu?’

‘Prima. Dus ik kan wel onder de douche.’

Laura en Lydia gaan schoorvoetend akkoord en laten mij eerst even rechtop zitten. Het voelt als een verlichting. Eindelijk weer een beetje mens. Ze zijn zeer bezorgd over mij. Vragen mij of ik ook duizelig ben of misselijk en be-

nadrukken herhaaldelijk dat als ik wat voel, ik dit ook direct moet zeggen. Ik ben wel een heel klein beetje draaiërig maar zeg niets. We lopen gedrieën heel voorzichtig naar de douche. Het gaat allemaal prima. De deur schuift een beetje open en ik zie een spiegel aan de muur hangen. Dat betekent dat ik straks mijn lichaam te zien krijg. Een tegenstrijdig gevoel van afschuw en nieuwsgierigheid overvalt mij. Wie zal ik zijn? Hoe zal ik er uitzien? Er is geen weg meer terug. Ik moet door de zure appel heen bijten. Mogelijk is hij ook niet zo zuur als ik nu denk. Ik stap heel voorzichtig naar de spiegel toe. Laura en Lydia lijken mij aan te voelen. Ik vraag of ik langs de zijkant van de spiegel mag beginnen. Heel voorzichtig laat ik mijn hoofd in de spiegel verschijnen. Ik schrik me dood. Mijn god. Dit hadden ze nooit moeten doen. In de spiegel doemt langzaam een hoofd op met verband erom en nog wat bloed erop. Het gezicht van een oude grijzende man van een jaar of vijfenvijftig, zestig met dun vlassig haar. Dit is niet te geloven. Ik merk dat ik geëmotioneerd raak. Mijn beide verpleegkundigen voelen met mij mee. Ik begin te huilen en de verpleegkundigen blijven bij me staan. Ze zeggen te kunnen begrijpen dat het niet meevalt voor mij en dat ze met me meelevend. Ik voel me akelig en heb een stram lijf van een oude afgeleefde bok. Ik geef mij over en zeg tegen mijn verpleegkundigen dat ze gelijk hebben wat dat wassen betreft. We gaan terug naar mijn bed en ik laat mij wassen. De beer is gevloerd, uitgeteld en geeft het op. Wat een doffe ellende. Ik ben een dwarse en opstandige oude man, betweterig en had beter naar de liefdevolle dames moeten luisteren. Ze hadden gelijk. Ik ken mezelf niet meer. Het leven wordt een straf op deze manier. Waar heb ik dit aan verdiend?

De deur gaat open en er komt een kittige jonge vrouw van

mijn leeftijd binnen. Ze heeft mooi rood krullend haar en een vriendelijke uitstraling. Ze blijft even in de deuropening staan en kijkt mijn kamer rond.

‘Nou daar ligt u dan...’

‘Ja.’

Ze blijft me even aankijken, stelt zich aan mij voor als Arinda de Roos en loopt naar de tafel om een stoel te pakken. Die zet zij naast mijn bed en gaat erop zitten. Ze kijkt me aan en zegt niets. Doordat zij zo klein is, kijk ik op haar neer. Dat lijkt me niet goed voor onze verhouding en ik druk op de knop om het bed wat naar beneden te laten zakken. Ze kijkt mij glimlachend aan en vertelt mij dat zij psycholoog is en graag met mij in gesprek wil.

‘Begin maar’, zeg ik nors.

Zij laat zich niet uit het veld slaan door mijn botte opmerking. Ze blijft glimlachen en vertelt mij dat zij het graag over mijn situatie wil hebben. Zij is natuurlijk als voorhoede van de witgejaste geneeskundemaffia naar voren geschoven om mij te verhoren. Ik ben op mijn hoede. Ze begint over de consequenties van een operatie in het algemeen zoals pijn, misselijkheid enzovoort. Ik vermoed dat ze mij wil paaien zodat ik wat gemakkelijker begin te spreken. Ik speel het spelletje mee en vertel over mijn jonge ervaringen. Ze verstaat haar vak en gaat via een slim bruggetje over naar mijn gedachten en emoties. Ik neem mij voor niet te veel te vertellen. Je weet immers nooit wat ze ermee gaan doen. Alles wat ik zeg, kan tegen mij worden gebruikt. Dat heb ik van mijn broer geleerd. Ik vertel alleen dat ik dit nooit had gewild. Ik ben groot voorstander van orgaandonatie. Maar dat moet wel binnen bepaalde ethische grenzen blijven en dit gaat alle perken te buiten. Ze blijft vriendelijk naar mij kijken en knikt vaak instemmend. Ja, mevrouw weet haar